

Ministrstvo za javno upravo

EVALVACIJA UKREPA IZ ENOTNE ZBIRKE UKREPOV

Sprejem novele Zakona o osnovni šoli

Januar, 2026

Oblikovno pripravil:	Ministrstvo za javno upravo
Datum kreiranja:	December 2025
Status dokumenta:	Končno poročilo
Nosilec ukrepa:	Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Opis sprememb

Novela Zakona o osnovni šoli predstavlja enega najboljšežnejših posegov v slovenski osnovnošolski sistem v zadnjem desetletju. Cilj sprememb je posodobitev obstoječih rešitev, sistemska umestitev uspešnih poskusov ter zagotavljanje večje pravičnosti, kakovosti in dostopnosti izobraževanja.

Spremembe zajemajo več ključnih področij:

- Nacionalno preverjanje znanja: uvedba obveznega preverjanja znanja v 3. razredu za spremljanje bralne in matematične pismenosti; možnost upoštevanja dosežkov v 9. razredu kot merila pri omejitvi vpisa v srednje šole; razširitev nabora predmetov; obvezno preverjanje znanja za učence v prilagojenih programih; varovanje podatkov in prepoved javnega razvrščanja šol.
- Razširjeni program osnovne šole: uvedba sistemsko zasnovanega programskega dokumenta, ki povezuje vsebine v celoto; poudarek na transverzalnih veščinah (sodelovalne, socialne, podjetniške kompetence); tri področja – gibanje in zdravje, kulturna in državljanska vzgoja, učenje učenja; trajna umestitev po uspešnem poskusu na 144 šolah.
- Poučevanje tujih jezikov: uvedba obveznega prvega tujega jezika (angleščina ali nemščina) v 1. razredu; prerazporeditev ur iz razširjenega programa v obvezni del predmetnika.
- Izobraževanje na domu: jasnejši pogoji in strožja pravila za zagotavljanje enakovrednega izobrazbenega standarda; obvezno preverjanje znanja.
- Pravice učencev s posebnimi potrebami: uvedba pouka slovenskega znakovnega jezika in jezika gluhoslepih v osnovne šole, skladno z ustavno pravico iz leta 2021.

Novela temelji na strokovnih analizah, primerjavah z evropskimi praksami in izkušnjah iz poskusov, kar zagotavlja trdno strokovno podlago.

Zakonodaja, ki jo je bilo potrebno spremeniti

- Zakon o osnovni šoli (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli – ZOsn-L (Uradni list RS, št. 54/25 z dne 15. 7. 2025)

Bistvo administrativne razbremenitve

- Poenostavitev in sistemska ureditev razširjenega programa
- Jasnejša pravila za izobraževanje na domu
- Digitalizacija podatkov o nacionalnem preverjanju znanja (varovanje podatkov, preprečevanje zlorab)

Na koga sprememba vpliva

- Učence in starše (kakovostnejše in pravičnejše izobraževanje)
- Osnovne šole in učitelje (novi programi, obveznosti)
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (nadzor nad izvajanjem)
- Družbo kot celoto (večja dostopnost in inkluzivnost izobraževanja)

Skupni učinki

Natančne finančne ocene prihranka še ni mogoče podati, pričakujejo pa se dolgoročni kvalitativni učinki, večja učinkovitost šolskega sistema, zmanjšanje neenakosti in izboljšanje kakovosti izobraževanja.